

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL REGIONŲ KULTŪROS PLĖTROS 2012–2020 METŲ PROGRAMOS
PATVIRTINIMO**

2011 m. spalio 19 d. Nr. IV-639
Vilnius

Įgyvendindamas Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. XI-977 (Žin., 2010, Nr. [80-4152](#)), 11 punkto 9 papunktį:

1. T v i r t i n u Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programą (pridedama).
2. R e k o m e n d u o j u savivaldybėms dalyvauti įgyvendinant Regionų kultūros plėtros 2012–2020 metų programą.

KULTŪROS MINISTRAS

ARŪNAS GELŪNAS

REGIONŲ KULTŪROS PLĖTROS 2012–2020 METŲ PROGRAMA

I. IŽANGA

1. Regionų kultūros plėtros programos (toliau – programa) parengimo paskirtis – nustatyti regionų kultūros plėtros prioritetines kryptis, sudaryti sąlygas kultūros prieinamumui ir sklaidai, didinant regionų patrauklumą vietos bendruomenėms, investuotojams, turizmui.

2. Teisinį šios programos pagrindą sudaro Lietuvos Respublikos regioninės plėtros įstatymas (Žin., 2000, Nr. [66-1987](#); 2002, Nr. [123-5558](#)), Lietuvos Respublikos muziejų įstatymas (Žin., 1995, Nr. [53-1292](#); 2003, Nr. 59-2638), Lietuvos Respublikos bibliotekų įstatymas (Žin., 1995, Nr. [51-1245](#); 2004, Nr. 120-4431), Lietuvos Respublikos kultūros centrų įstatymas (Žin., 2004, Nr. [120-4435](#)), Lietuvos Respublikos etninės kultūros valstybinės globos pagrindų įstatymas (Žin., 1999, Nr. [82-2414](#)), Lietuvos Respublikos teatrų ir koncertinių įstaigų įstatymas (Žin., 2004, Nr. [96-3523](#); 2006, Nr. [48-1698](#)), Lietuvos Respublikos meno kūrėjo ir meno kūrėjų organizacijų statuso įstatymas (Žin., 1996, Nr. [84-2002](#); 2010, Nr. [137-7002](#)), Lietuvos Respublikos Seimo 2010 m. birželio 30 d. nutarimas Nr. XI-977 „Dėl Lietuvos kultūros politikos kaitos gairių patvirtinimo“ (Žin., 2010, Nr. [80-4152](#)).

3. Programa atitinka 2010 m. gegužės 10 d. Europos Tarybos išvadose dėl kultūros reikšmės regionų ir vietos vystymuisi išdėstytus tikslus ir Europos Komisijos 2010 m. kovo 3 d. komunikato „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (KOM (2010) 2020 galutinis) (http://ec.europa.eu/lietuva/abc_of_the_eu/duk/europe_2020/index_lt.htm) tikslą siekti integracinio augimo – didelio užimtumo ūkio, kuriame užtikrinta ekonominė, socialinė ir teritorinė sanglauda, bei skatinimą stiprinti Europos turizmo sektoriaus konkurencingumą.

Remiantis 2010 m. gegužės 10 d. Europos Tarybos išvadamis dėl kultūros reikšmės regionų ir vietos vystymuisi (2010/C 135/05) (<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:135:0015:0018:LT:PDF>), būtina stiprinti kultūros vaidmenį integruotoje vietos ir regionų vystymosi politikoje, įskaitant infrastruktūrą, miestų atgaivinimą, veiklos įvairinimą kaimo vietovėse, paslaugas, verslumą, turizmą, mokslinius tyrimus ir inovacijas, žmogiškojo kapitalo vystymą, socialinę aprėptį ir tarpregioninį bendradarbiavimą. Išvadose minimos šios prioritetinės regionų kultūros politikos sritys: kultūros integracija į vietos ir regionų vystymosi politiką, palankios aplinkos aktyvesniam kultūros ir kūrybinės pramonės, ypač mažų ir vidutinių įmonių, vystymui vietos ir regionų lygiu skatinimas, kultūros reikšmės tvariam turizmui didinimas, kūrybiškumo švietimo ir mokymo srityse skatinimas, kad būtų ugdomi nauji gebėjimai, kuriais gerinamas žmogiškasis kapitalas ir prisidedama prie socialinės sanglaudos, tarptautinio, tarpvalstybinio ir tarpregioninio kultūrinio bendradarbiavimo skatinimas.

4. Europos Komisijos užsakymu 2010 m. atliktame tyrime apie kultūros indėlį į vietinę ir regioninę plėtrą, remiantis Struktūrinių fondų panaudojimo praktika, išskiriamos trys prioritetinės sritys, kuriose kultūra prisideda siekiant ES Struktūrinių fondų tikslų: kultūra didina valstybių narių, regionų ir miestų patrauklumą, skatina inovacijas, verslumą ir žinių ekonomikos plėtrą, padeda kurti daugiau ir geresnių darbo vietų.

5. 2010 m. įvykus apskričių administracijų reformai Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugpjūčio 12 d. nutarimu Nr. 1166 (Žin., 2010, Nr. [99-5120](#)) pripažintas netekusiu galios Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gruodžio 19 d. nutarimas Nr. 1445 „Dėl Regionų kultūros plėtros 2008–2012 metų programos patvirtinimo“ (Žin., 2008, Nr. [4-134](#)), kurį įgyvendinant buvo pradėtos įtvirtinti administracinės, finansinės ir teisinės sąlygos

regionų kultūros plėtrai. Panaikinus apskričių viršininkų administracijas, neliko ir administracinių kultūros padalinių apskrityse, pripažinti netekusiais galios šiems padaliniais ir jų funkcijoms vykdyti parengti teisės aktai. Iškilu būtinybė patikslinti regionų kultūros plėtros kryptis, akcentuojant kultūrą kaip labai svarbų socialinės ir ekonominės plėtros veiksnį.

6. Programa įgyvendinama trimis etapais – 2012–2014 m., 2015–2017 m. ir 2018–2020 m. Pirmajam ir antrajam etapui baigiantis bus atliekamas tarpinis vertinimas, kurio rezultatais remiantis bus numatomos kito etapo įgyvendinimo priemonės ir, esant reikalui, koreguojami tikslai.

7. Programą sudaro skyriai, programos strateginis tikslas, tikslai ir uždaviniai; programos priede pateikiami programos įgyvendinimo priemonės, vertinimo kriterijai bei siekiamos jų reikšmės.

8. Šioje Programoje vartojamos sąvokos:

Regionas – šioje programoje suprantamas taip, kaip jis apibrėžiamas Regioninės plėtros įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje ir 5 straipsnyje.

Regionų kultūra – regionų gyventojų kuriama ir puoselėjama kultūrinė aplinkos bei joje vykdomos kultūrinės veiklos visuma, atspindinti etninį, kalbinį, istorinį, kultūrinį regionų savitumą ir tradicijas bei sudaranti prielaidas šiuolaikinės visuomenės poreikius atitinkančių kultūrinių ir socialinių kompetencijų ugdymui regionuose.

Regionų kultūros politika – valstybės, savivaldybių institucijų ir joms pavaldžių kultūros įstaigų, nevyriausybinių organizacijų ir verslo veiklos koordinavimo, koncentravimo, partnerystės, vietinės plėtros skatinimo politika, kuria siekiama tolygiai ir kryptingai plėtoti kultūrą regionuose, stiprinti jos vaidmenį regionų socialiniame ir ekonominiame gyvenime.

Regiono kultūros plėtros programa – programa, kurios tikslai, uždaviniai ir įgyvendinimo rezultatai užtikrina valstybės regionų kultūros politikos įgyvendinimą, apima regiono (regionų) plėtros reikmes, siejasi su kultūros paslaugų teikimu regiono gyventojams. Gali būti parengiamos ir įgyvendinamos tikslinės regiono kultūros plėtros programos, skirtos atitinkamai kultūros ir meno veiklos, kultūros paveldo sričiai, istorinio, etnografinio regiono tradicijoms puoselėti, regiono gyventojų socialinių grupių kultūriniais, socialiniams, ekonominiams ir ugdymo poreikiams tenkinti.

Regiono kultūros įstaiga – vienoje ar keliose apskrityse ir savivaldybėse veikianti kultūros ir meno įstaiga, kurios veiklos tikslai, uždaviniai ir funkcijos atitinka valstybės regionų kultūros politiką.

Kultūros specialistas – asmuo, įgijęs kurią nors kultūros ir meno srities (bibliotekininko, chorvedžio, choreografo, režisieriaus, kultūros vadybininko, muziejininko, dailininko ar kitą) kvalifikaciją arba dirbantis kultūros, meno ir kūrybinių industrijų srityje.

Kultūros ir/ar meno įstaiga – viešasis juridinis asmuo, vykdamas atitinkamuose įstatymuose apibrėžtą kultūros ir meno (bibliotekų, muziejų, kultūros centrų, teatrų, koncertinių įstaigų, dailės galerijų ir panašiai) veiklą.

Kultūrinis kapitalas – asmens žinios, gebėjimai, išsilavinimas ir kiti privalumai, didinantys jo veiklumą.

Socialinis kapitalas – socialinių ryšių tarp asmenų ir visuomenės grupių bei institucijų visuma, lemianti požiūrį į bendradarbiavimą ir bendrus tikslus, pasitikėjimą ir tarpusavio sąveiką.

Žmogiškasis kapitalas – sukauptos, formuojamos ir sistemingai atnaujinamos žinios, įgūdžiai, mokslumas, gebėjimai, motyvacija ir sveikata bei kitos savybės, kurios kiekybiškai ir kokybiškai didina asmens, organizacijos ar regiono produktyvumą ir konkurencingumą.

Menininkų rezidencija – vieta, kurioje yra sudarytos sąlygos menininkui laikinai apsigyventi ir kurti.

Kitos šioje Programoje vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

II. STRATEGINIS TIKSLAS, TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR VERTINIMO KRITERIJAI

9. Strateginis programos tikslas – sudaryti sąlygas regionuose žmogaus kūrybinei raiškai ir visapusiškai asmenybės raidai, kultūros įvairovei, sklaidai ir prieinamumui, kaip regiono socialinės ir ekonominės pažangos pagrindui, ugdyti pilietinę savimonę, puoselėjant regionų išskirtinumą ir patrauklumą.

PIRMAS TIKSLAS: gerinti kultūrinės aplinkos ir paslaugų kokybę, prieinamumą regionuose, didinti jų patrauklumą vietos gyventojams, atvykstantiems svečiams ir turistams.

10. Situacijos analizė:

10.1. Kultūros išteklius regionuose sudaro kultūros įstaigų infrastruktūra (materialinė bazė), žmogiškasis kapitalas, istorijos ir kultūros paveldo objektai. Darnus šios visumos veikimas priklauso nuo šalies ekonominių, socialinių, demografinių veiksnių: nestabili šalies ekonominė finansinė padėtis neigiamai veikia materialinės bazės, specialistų rengimo ir darbo sąlygų pokyčius. Mažėja gyventojų kaimo vietovėse – 2011 m. sausio 1 d. Statistikos departamento duomenimis kaime gyveno 1072,4 tūkst. (nuo 2009 m. sumažėjo 27,1 tūkst.), mieste – 2172,0 tūkst. gyventojų (68,6 tūkst.), ryški visuomenės senėjimo tendencija. Nedarbo lygis 2010 m. išaugo iki 17,8 proc., lyginant su 5,8 proc. 2008 metais. Į šiuos veiksmus būtina atsižvelgti prognozuojant kultūros procesus regionuose, nustatant finansavimo prioritetus, optimizuojant kultūros įstaigų tinklą.

10.2. Regionuose suformuotas savivaldybių kultūros įstaigų tinklas, kurį sudaro kultūros centrai (190 juridinio asmens statusą turinčių centrų ir 415 jų filialų, 161 įstaiga, atliekanti kultūros centro funkcijas), viešosios bibliotekos (60 juridinio asmens statusą turinčių įstaigų ir 1211 filialų ar kitų struktūrinių vienetų), 61 muziejus (juridinio asmens statusą turintys kraštotyros ir memorialiniai muziejai). Centralizuotas paslaugas (projektų ir programų koordinavimo, duomenų bazių prenumeratos, kvalifikacijos plėtros, tarpbibliotekinio skolinimo ir kt.) savivaldybių viešosioms bibliotekoms teikia Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, regionų lygiu – 5 apskričių viešosios bibliotekos. Panaikinus apskričių muziejus, savivaldybių muziejų metodinio centro funkcijas vykdo 4 nacionaliniai ir 16 respublikinių muziejų. Kultūrinę veiklą vykdo 1243 bendruomenių centrai. Profesionalaus meno sklaidą vykdo 2 nacionaliniai, 11 valstybinių, 11 savivaldybių, 14 privačių teatrų; 1 nacionalinė, 7 valstybinės, 10 savivaldybių ir 1 privati koncertinė įstaiga. Kino sklaida vyksta 19 kino teatrų ir 76 kino salėse, vizualaus meno sklaida vyksta 77 galerijose, parodų salėse, salonuose, studijose, meno centruose, iš jų 28 veikia Vilniuje. 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos lėšomis Švietimo ir mokslo ministerija vykdo priemonę „Universalių daugiafunkčių centrų kaimo vietovėse steigimas“, pagal kurią 2014 m. savivaldybėse renovuotose švietimo įstaigose pradės veiklą 60 daugiafunkčių centrų. Kultūriniais renginiais panaudojamos ir kitos erdvės – bažnyčios, dvarai, kiti paveldo objektai, sodybos, stotys (autobusų, oro, geležinkelio), parkai, buvusios pramoninės erdvės ir kt.

10.3. Kultūros įstaigų ir kultūrinę veiklą vykdančių kitų darinių tinklas tankus, materialinė bazė palyginti nemoderni, jai išlaikyti skiriama apie 70 proc. visų kultūrai skiriamų lėšų. Būtina nustatyti kultūros įstaigų tinklo kriterijus, siekiant išvengti dubliavimosi, tiksliau apibrėžti kultūros įstaigų funkcijas, efektyviau naudoti valstybės ir savivaldybių biudžetų lėšas.

10.4. Šiuo metu valstybės biudžeto lėšos kultūros įstaigų modernizavimui ir renovavimui skiriamos pagal 3 programas: „Kultūros centrų modernizavimo 2007–2020 metų programa“, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. rugpjūčio 4 d. nutarimu Nr. 785 (Žin., 2006, Nr. [88-3470](#)), Lietuvos bibliotekų modernizavimo 2003–2013 m. programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugsėjo 17 d. nutarimu Nr. 1454 (Žin., 2002, Nr. [92-3943](#)), Muziejų modernizavimo 2007–2015 metų programa,

patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. kovo 14 d. nutarimu Nr. 275 (Žin., 2007, Nr. [34-1238](#)). Jų rezultatai – sutvarkyti 3 kultūros centrai, 28 bibliotekos, tačiau nė vieno muziejaus.

10.5. Į Kultūros centrų modernizavimo programą įtraukta 63 aukščiausios ir pirmos kategorijos kultūros centrai, vykdantys plačią kultūrinę veiklą, turintys aukštos kvalifikacijos specialistų. Numatyta rekonstruoti, kapitaliai suremontuoti šių kultūros centrų pastatus, atnaujinti materialinę bazę (baldus, inventorių, apšvietimo, garso ir scenos įrangą). Bendras lėšų poreikis šiems darbams atlikti – 380 657 tūkst. litų. Nuo 2007 m. užbaigti 3 objektai: Varėnos, Tauragės, Akmenės kultūros centrai. 2011 m. darbai vykdomi 28 objektuose už 19 859 tūkst. litų. Įvertinus kasmet skiriamų valstybės biudžeto lėšų kiekį ir užbaigtų objektų skaičių, galima daryti išvadą, kad 2020 m. Kultūros centrų modernizavimo programa nebus įgyvendinta (metams reikėtų skirti 29 mln. litų). Valstybės biudžeto lėšos, skiriant vienam objektui po 200–300 tūkst. litų per metus, naudojamos neefektyviai.

10.6. Įgyvendinant Muziejų modernizavimo programą numatyta sutvarkyti 3 nacionalinių muziejų 29 pastatus, 13 respublikinių muziejų 32 pastatus, 26 savivaldybių muziejų 35 pastatus (iš viso 42 muziejų 96 pastatus). Iki šios dienos užbaigtų tvarkyti į programą įtrauktų muziejų pastatų nėra. Muziejų pastatų atnaujinimo darbai vykdomi 16 muziejų ir jų padalinių (8 Kultūros ministerijos, 2 Aplinkos ministerijos, 1 Krašto apsaugos ministerijos pavaldumo, 4 savivaldybių muziejuose). Iš Valstybės investicijų programos 2007–2010 metais tam skirta daugiau kaip 42,5 mln. litų. 3 muziejų (Klaipėdoje, Trakuose ir Medininkuose) pastatams tvarkyti 2010–2012 m. laikotarpiui skirtas finansavimas iš ES paramos lėšų (iš viso 24,3 mln. litų).

10.7. Bibliotekų renovacijos ir modernizavimo 2003–2013 metų programos įgyvendinimas sukonzentravo pagrindines valstybės investicijas į 3 bibliotekų veiklos sritis – informacinių išteklių (knygų, vaizdo ir garso, elektroninių dokumentų ir duomenų bazių) atnaujinimą, bibliotekų veiklos procesų automatizavimą ir viešos interneto prieigos paslaugų plėtrą visoje Lietuvos teritorijoje bei pastatų atnaujinimą ir pritaikymą šiuolaikinės visuomenės informacinius poreikius ir technologijas atitinkančiai bibliotekų veiklai. Šios programos priemonės apėmė Lietuvos bibliotekų sistemos dalį, priskiriamą kultūros valdymo sričiai, t. y. apskričių ir savivaldybių pagrindines viešąsias bibliotekas bei jų filialus, Lietuvos aklių biblioteką ir Lietuvos nacionalinę Martyno Mažvydo biblioteką.

10.8. Valstybės investicijos į viešąsias bibliotekas turėjo stabilizavimo poveikį tinklui – per dvidešimt metų (1990–2010) iš viso Lietuvoje buvo uždarytos 404 viešosios bibliotekos, iš jų trys ketvirtadaliai iki programos įgyvendinimo pradžios.

10.9. Per 2003–2010 metus užbaigti 27 bibliotekų pastatų ir patalpų atnaujinimo investiciniai projektai. Klaipėdos apskrityje – 5, Alytaus ir Vilniaus apskrityse – po 4, Tauragės ir Šiaulių apskrityse – po 3, Marijampolės, Kauno, Panevėžio ir Utenos apskrityse – po 2. Bibliotekų veiklai pritaikyti pastatai ir tinkamai įrengtos patalpos sudaro galimybes teikti naujas paslaugas visuomenei, pritraukti naujų vartotojų, kurie iki rekonstrukcijos nesinaudojo bibliotekų paslaugomis. Iš kitos pusės, pastatų kaip traukos veiksnio poveikis ribotas, kokybiškos paslaugos priklauso nuo darbuotojų kvalifikacijos ir kūrybiškumo bei informacijos išteklių kokybės bei įvairovės.

10.10. Valstybės ir savivaldybių profesionalių teatrų scenos apšvietimo ir garso įrangos modernizavimo 2008–2010 metų programą patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. gegužės 30 d. nutarimu Nr. 541 (Žin., 2007, Nr. [65-2523](#)), leido modernizuoti 10 teatrų įrangą. Iš viso investuota 2 mln. 500 tūkst. litų valstybės biudžeto lėšų. Liko nerenovuoti 14 valstybės ir savivaldybių teatrų.

10.11. Įvertinus vykdomų kultūros įstaigų modernizavimo programų rezultatus ir siekiant išnaudoti kultūros potencialą regionų patrauklumui didinti, ekonomikos augimui, gyventojų užimtumui, darniai plėtrai skatinti, būtina:

10.11.1. atlikti regionų kultūros infrastruktūros galimybių studijas, padėsiančias sukurti integralų kultūros įstaigų tinklą bei modelius, kurie leistų racionaliai naudoti išteklius ir teikti

paslaugas, atitinkančias gyventojų poreikius;

10.11.2. didinti investicijas į kultūros infrastruktūrą regionuose, panaudojant tam ir ES lėšas;

10.11.3. keisti objektų atrankos kriterijus, atsižvelgiant į apskričių ir savivaldybių specifiką, problemines teritorijas, siekiant užtikrinti regionų ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą.

10.12. Vis daugiau galimybių gyventojams gauti paslaugas, dirbti, mokytis, pramogauti, bendrauti ir laisvai reikšti nuomonę teikia naujosios informacinės ir ryšių technologijos (toliau – IRT). Kultūros įstaigoms tenka svarbus vaidmuo, sudarant sąlygas gyventojams naudotis IRT teikiamais privalumais: nemokamai naudotis kompiuteriais ir internetu viešosiose bibliotekose, pasinaudoti kultūros e. paslaugomis (išigyti bilietą į renginį, apsilankyti virtualioje parodoje, paskaityti naujienas, ateityje – gauti panaudai e. knygą, muzikos ar kino kūrinį), organizuoti gyventojų kompiuterinio raštingumo bei IRT naudojimo mokymus. Tačiau nemažiau svarbu kultūros įstaigoms naudoti IRT naujų paslaugų kūrimui arba tradicinių paslaugų patrauklumo didinimui (virtualios parodos, renginių transliavimas internetu, regiono lankytinų objektų virtualus žemėlapis ir pan.), tokiu būdu sudarant sąlygas platesnei kultūros paslaugų sklaidai bei pritaikant jas specialiųjų poreikių žmonėms. Todėl, modernizuojant kultūros įstaigų infrastruktūrą, būtina užtikrinti naujų IRT pagrindu teikiamų paslaugų kūrimą ir plėtrą.

10.13. Kultūros įstaigose saugomos vertingos regiono kultūros paveldo vertybės, kurių skaitmeninimas ir pateikimas internete sudarytų galimybes skleisti ir populiarinti jas regione, Lietuvoje ir pasaulyje. Senosios knygos ir rankraščiai, regiono istoriją atspindintys archyviniai dokumentai, bažnyčių archyvų knygos, žemėlapiai, atvirukai, fotografijos, paveikslai, skulptūros, kaip ir nekilnojamojo paveldo objektai, gali būti įdomūs ne tik regiono gyventojams, bet ir tapti turistų traukos objektais. Šiuo metu 4 apskričių viešosiose bibliotekose bei 3 nacionaliniuose muziejuose kuriami regioniniai skaitmeninimo centrai, aprūpinti technine ir programine skaitmeninimo įranga bei formuojantys kvalifikuotų skaitmeninimo srities specialistų komandas.

10.14. 2010 m. pradėtas muziejų informacinės sistemos LIMIS kūrimas. Pirmame etape sistemą numatyta įdiegti nacionaliniuose ir respublikiniuose muziejuose, ją sukūrus bus sudaryta galimybė nuotoliniu būdu prie sistemos jungtis ir savivaldybių muziejams, todėl svarbu ugdyti muziejų darbuotojų įgūdžius ir kompetencijas.

10.15. Kultūros paveldas yra labai svarbus regionų kultūrinės atminties, jų savitumo ir patrauklumo šaltinis bei būtina sąlyga kultūriniam turizmui plėtoti kompleksiskai derinant regionų kultūros paveldo puoselėjimą su regionų kultūros savitumą atspindinčiomis kultūros iniciatyvomis, taip pat dalyvaujant Europos Tarybos kultūros kelių programose.

10.16. Nors 2004–2006 metų ir 2007–2013 metų ES struktūrinių fondų programavimo laikotarpiais buvo ir yra skiriamos lėšos kultūros paveldo pritaikymo turizmui projektams, tačiau 2014–2020 metų programavimo laikotarpiu būtina sudaryti sąlygas skirti ES struktūrinių fondų finansavimą pačiam paveldo išsaugojimui, užtikrinant jo tvarumą ir galimybes panaudoti regiono patrauklumo ir savitumo didinimui ateityje. Tokiu būdu būtų skatinamas platesnis požiūris į kultūros paveldo svarbą regionų savitumui ir patrauklumui, siekiant pasinaudoti kultūrinio turizmo teikiamomis galimybėmis.

10.17. Regionų kultūros vystymui būtinos sistemingos investicijos į kultūros specialistų kvalifikacijos plėtrą. Savivaldybių kultūros įstaigose dirba 6760 kultūros specialistų (960 muziejininkų, 2912 bibliotekininkų, 2888 kultūros centrų specialistai). Kultūros paveldo skaitmeninimo, elektroninių paslaugų ir informacinių sistemų kūrimo iniciatyvos, nauji kultūrinio turizmo maršrutai keičia kultūros įstaigose dirbančių specialistų struktūrą ir formuoja naujus specialistų profesinio rengimo, tęstinio mokymo ir perkvalifikavimo poreikius.

10.18. Lygiagrečiai su kvalifikacijų įgijimo ir tobulinimo sistema turi būti sukurta veiksminga kultūros specialistų atestavimo ir horizontalios bei vertikalios karjeros planavimo

sistema bei tobulinamas darbo užmokesčio teisinis reguliavimas, suteikiant daugiau laisvės ir lankstumo pertvarkyti regionų kultūros įstaigų organizacines ir valdymo struktūras bei galimybių konkurencingu darbo užmokesčiu pritraukti ir išlaikyti regione aukščiausios kvalifikacijos kultūros specialistus.

11. Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

11.1. Gerinti kultūros tinklų (išteklių) išsidėstymą pagal aiškiai apibrėžtus kiekybinius ir kokybinius kriterijus regionuose, jų valdymo kokybę ir prieinamumą regionuose.

11.2. Išsaugoti ir aktualizuoti regionų kultūros paveldą stiprinant vietos kultūrinę savastį ir skatinant kultūrinį turizmą.

11.3. Užtikrinti efektyvų kultūros įstaigų valdymą, tobulinant kultūros srities teisinį reguliavimą ir finansavimo viešojo ir privataus sektorių lėšomis sąlygas.

11.4. Sukurti veiksmingą kultūros specialistų tęstinio mokymo ir atestavimo sistemą.

12. Vertinimo kriterijai:

12.1. Savivaldybių, kuriose veikia pertvarkyta kultūros infrastruktūra, skaičius.

12.2. Įgyvendintų infrastruktūros plėtros projektų skaičius.

12.3. Regionų skaitmeninių kultūros ir vietos informacijos telkinių skaičius.

12.4. Įgyvendintų projektų ir programų skaičius.

12.5. Parengtų ir pakeistų teisės aktų skaičius.

12.6. Įgyvendintų bendrų regionų kultūros, švietimo ir socialinių paslaugų bei verslo projektų skaičius.

12.7. Parengtų kvalifikacijos tobulinimo ir tęstinio mokymo programų skaičius.

12.8. Kvalifikaciją įgijusių ir patobulinusių specialistų procentas.

ANTRAS TIKSLAS – skatinti regionines kultūros iniciatyvas ir kūrybinę raišką, didinant socialinį ir kultūrinį kapitalą regionuose, plėtojant bendruomeniškumą, pilietiškumą bei socialinę sanglaudą.

13. Situacijos analizė:

13.1. Kultūros veikla regionuose yra plati ir įvairi. Šią įvairovę sudaro savivaldybių, privačių kultūros įstaigų (kultūros centrų, muziejų, bibliotekų, teatrų, galerijų), nevyriausybinių organizacijų teikiamos paslaugos. Pateikiami duomenys iš kasmet renkamų savivaldybių kultūros įstaigų veiklos statistinių ataskaitų neapima viso kultūros vyksmo regionuose. Siekiant objektyvaus situacijos įvertinimo ir analizės, būtina tobulinti statistinių duomenų rinkimo ir veiklos kokybės vertinimo metodiką.

13.2. 2010 m. vykdytas gyventojų naudojimosi viešosiomis paslaugomis tyrimas rodo, kad savivaldybėse teikiamomis laisvalaikio ir kultūros paslaugomis naudojasi kas antras gyventojas. Skirtumų tarp naudojimosi mieste ir kaime šiomis paslaugomis nėra, tačiau kiek dažniau jomis naudojasi didesnes pajamas turintys asmenys, labiau patenkinti – miestų gyventojai. Kultūros centruose ir laisvalaikio salėse dažniau nei kartą per metus lankosi 39 proc. gyventojų. Muziejuose ir viešosiose bibliotekose lankosi beveik visos socialinės gyventojų grupės. Tai rodo kultūros įstaigų potencialą pasiekti platų žmonių, gyvenančių ir miestuose, ir kaimuose, ratą. Iš kitos pusės, tyrimai rodo, kad socialinės atskirties grupių aktyvumui skatinti reikia papildomų priemonių ir paskatų.

13.3. Socialinės sanglaudos stoka, gyvenimo kokybės lygio skirtumai daliai visuomenės apriboja galimybes dalyvauti kultūrinėje veikloje bei gauti kokybiškas kultūros paslaugas. Bendruomenių meninė kūrybinė saviraiška įprasminama mėgėjų meno veikloje, tačiau ją užimti tik 2 proc. Lietuvos gyventojų. Ne visuose kaimo vietovėse veikiančiuose kultūros centruose yra sąlygos kūrybiškumui, socialiniams ir pilietiniams gebėjimams ugdyti, stinga modernių, inovatyvių kultūros formų. Įvairios kultūrinės raiškos galimybių trūkumas sunkina socialinę sąveiką regionuose, silpnina bendruomeniškumą, skurdina regionų žmogiškąjį kapitalą.

13.4. Kultūros centrai, muziejai, bibliotekos vykdo edukacinius renginius ir programas, ugdančias gyventojų kūrybiškumą, tačiau į šviečiamąją, kūrybinę veiklą nepakankamai įtraukiami suaugusieji, įvairių socialinės atskirties grupių asmenys. Į bendrą šalies kultūros

procesą nepakankamai integruojamos tautinės bendrijos, nesirengiama didėjančiai kitataučių gyventojų imigracijai ir jų kultūrinei integracijai.

13.5. Profesionalaus meno sklaidos regionuose programa, patvirtinta kultūros ministro 2008 m. vasario 15 d. įsakymu Nr. IV-91 (Žin. 2008, Nr. 21-785), buvo finansuojama tik 2008 m. Jos rezultatai: 400 tūkst. Lt skirta 47 projektams, kai lėšų poreikis buvo per 4,5 mln. Lt. Trūksta dailės parodų, mažai skleidžiamas kino menas. Teatro spektakliai, klasikinės muzikos koncertai miestelių ir kaimų gyventojams neprieinami dėl aukštų bilietų kainų ir atstumų.

13.6. Profesionalaus meno įstaigų veikla išplėtotą didžiuosiuose miestuose, tuo tarpu regionų atokiausias savivaldybes pasiekia atsitiktiniai renginiai. Profesionalaus meno įstaigų veiklos vertinime vienas svarbiausių kriterijų turėtų būti parengtų programų mobilumas į regionus. Profesionalaus meno sklaidai menkai panaudojamos netradicinės erdvės.

13.7. Skiriant valstybės biudžeto lėšas profesionalaus meno sklaidos projektams, neatsižvelgiama į projekto vykdymo vietos kriterijų. Iš 21 Lietuvoje rengiamų tęstinių tarptautinių meno renginių 8 vyksta Vilniuje, 3 Kaune, 1 Klaipėdoje, 1 Nidoje, 1 Trakuose. 2011 m. šiems renginiams paskirstyta 1,6 mln. Lt. Tik „Poezijos pavasaris“ apima visą Lietuvą ir skleidžiasi užsienyje, „Kino pavasaris“, „Scanorama“ vyksta Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje. Profesionalaus meno sklaida buvo aktyvinama remiant profesionalaus meno informacijos centrų kūrybinę veiklą, skleidžiant geriausius Lietuvos nacionalinio meno pasiekimus, iškilių menininkų kūrybą (2008 m. skirta 370 tūkst. Lt; 2009 – 277 tūkst. Lt, 2010 m. – 0.) Reikėtų daugiau skatinti regionų kultūrinės iniciatyvas, sudarant sąlygas suformuoti regiono specifiką atskleidžiančių festivalių tinklą.

13.8. Lietuvoje įregistruoti 3897 statusą turintys meno kūrėjai, iš kurių apie 70 procentų yra darbingo amžiaus, veikia 16 meno kūrėjų organizacijų ir jų skyriai, kurių kūrybinėms programoms kasmet yra skiriama 1,3 mln. Lt. Neišnaudotos galimybės menininkų mobilumui regionuose skatinti, jų kūrybos ir meno paveldo sklaidai ir atminties išsaugojimui ir ypač jaunų menininkų profesiniam meistriškumui vystyti.

13.9. Kultūros formų įvairovei ir intensyvumui skatinti trukdo tarpinstituciniai barjerai, į tinklo išlaikymą orientuota politika, finansavimo ir veiklos vertinimo principai skatina kultūros įstaigų uždaramą ir konkurenciją dėl išteklių, bet ne dėl kokybės, neleidžia išnaudoti visų kultūros ir viešųjų erdvių galimybių, todėl keistina kultūros ir kūrybinės veiklos statistikos rodiklių ir akreditavimo tvarka, būtina sieti įstaigos finansavimą su pajėgumais, atvirumu ir veiklos kokybe.

13.10. Nesuderintos kultūros ir švietimo įstaigų veiklos, vykdant neformalųjį ugdymą, kultūros įstaigos neišnaudoja visų galimybių rengdamos neformaliojo ugdymo programas. Iš kitos pusės – trūksta jų dalyvavimo neformaliojo ugdymo ir mokymosi visą gyvenimą procesuose vaidmens ir naudos supratimo bei pripažinimo, tai riboja kultūros įstaigų galimybes pasinaudoti Švietimo ir mokslo, Socialinės apsaugos ir darbo, Žemės ūkio ministerijų valdomais finansiniais ištekliais ir prisidėti prie žmogiškojo kapitalo plėtros regionuose.

13.11. Regionų kultūros įvairovę praturtino projektas „Lietuvos kultūros sostinė“, sostinėmis jau buvo Zarasų, Plungės savivaldybės, Ramygalos miestelis, 2011 m. išrinktos sostinės 2011–2013 m. Būtina tęsti šį projektą ir didinti finansavimą.

13.12. Projektas „Bibliotekos pažangai“ per kelerius metus iš esmės pakeitė viešųjų bibliotekų situaciją regionuose, išlygino viešosios prieigos kompiuterių interneto infrastruktūros, bibliotekininkų kompiuterinio raštingumo ir e. paslaugų teikimo kompetencijos skirtumus. Vis daugiau viešųjų bibliotekų įsijungia į e. atskirties mažinimo, bazinių informacinės visuomenės piliečio kompetencijų ugdymo veiklas. Iki 2011 m. vidurio pagal specialiai parengtas programas viešosiose bibliotekose e. gebėjimus įgijo ar patobulino daugiau kaip 41 000 žmonių. Nemaža dalis jų – bedarbiai, vyresnio amžiaus ir kaimo vietovių gyventojai.

14. Uždaviniai šiam tikslui įgyvendinti:

14.1 Sudaryti regionuose vienodas sąlygas žmogui ir įvairioms visuomenės grupėms dalyvauti kultūrinėje veikloje, ugdyti kultūrinį ir socialinį kapitalą, plėtojant kultūrinės savasties gyvybingumą, kultūros formų naujumą ir įvairovę.

14.2. Plėtoti kultūros renginių ir programų mobilumą į regionus ir tarp regionų, atsižvelgiant į regionų ypatumus ir skatinant naudoti tradicines ir netradicines erdves.

15. Vertinimo kriterijai:

15.1. Parengtų teisės aktų skaičius.

15.2. Interneto svetainių, pritaikytų neįgaliesiems, kitakalbiams vartotojams bei mobiliems įrenginiams, kultūros įstaigose procentas.

15.3. Kultūrinėje veikloje dalyvaujančių kitakalbių Lietuvos gyventojų dalis proc.

15.4. Finansuotų kultūrinę ir socialinę atskirtį mažinančių ir kultūrinį pažinimą skatinančių projektų skaičius.

15.5. Profesionalaus meno vystymo ir sklaidos regionuose projektų ir edukacinių programų skaičius.

15.6. Sudarytų valstybės ir savivaldybių kultūrinio bendradarbiavimo sutarčių skaičius.

15.7. Nustatytų regionuose kultūros renginių – švyturių skaičius.

TREČIAS TIKSLAS – skatinti tarptautinį, tarpregioninį, tarpinstitucinį bendradarbiavimą, sudarant sąlygas panaudoti kultūros procesus šalies ekonominei ir socialinei pažangai.

16. Situacijos analizė:

16.1. Siekiant regionų kultūros plėtros, neišnaudojamos švietimo, socialinės apsaugos ir kultūros sričių bendradarbiavimo galimybės, kultūros įstaigos ne visada atviros visuomenei, jų darbo laikas dažnai netinka jaunimui, dirbantiems gyventojams, trūksta atvirų erdvių jaunimo veiklai.

16.2. Valstybiniuose muziejuose sukaupta daug vertybių iš regionų, kurios saugomos fonduose ir nedalyvauja kultūros procese. Deponuotos jos galėtų pasklisti savivaldybių muziejuose, praturtinti jų ekspozicijas.

16.3. Iki šiol regionų kultūros procesų tyrinėjimui ir perspektyvinių prognozių nustatymui nepakankamai panaudojamas aukštųjų mokyklų intelektualinis potencialas.

16.4. Rezultatyviai regionuose dirbančių kultūros įstaigų patirtis nepanaudojama geros patirties sklaidai, kvalifikacijos tobulinimui, palyginti nedaug kainuojančioms stažuotėms. Nėra gerosios praktikos ir naujovių sklaidos ir perėmimo mechanizmo.

16.5. Būtina vengti funkcijų dubliavimo ir jo sąlygojamo neefektyvaus paslaugų teikimo koordinuojant regioninės kultūros politikos įgyvendinimą su valstybės švietimo, regionų ir socialinės apsaugos, kaimo plėtros politikos įgyvendinimu. Pačiuose regionuose inicijuojamos vietos kultūros plėtros strategijos, taip pat kultūrinio turizmo rinkodaros strategijos padėtų suformuoti vietos gyventojams reikalingų integruotų kultūros, švietimo ir socialinių paslaugų poreikį bei efektyviai išnaudoti vietoje veikiančią kultūrinę, švietimo ir socialinę infrastruktūrą.

16.6. Europos Komisijos užsakymu 2010 m. atliktame tyrime apie kultūros indėlį į vietinę ir regioninę plėtrą teigiama, kad tik tarpusavyje susijusios, t. y. klasterius formuojančios kultūros išteklius naudojančios ekonominės veiklos gali ženkliai įtakoti regionų ekonomikos augimą, prisidėti prie regionų savitumo ir patrauklumo didinimo. Dėl tos priežasties būtina skirti dėmesį regionų vietos kultūros išteklius išnaudojančių ekonominių veiklų vystymui, skatinti jų tarpusavio sąveiką bei ryšius su kultūrine veikla.

16.7. Kultūros ir meno asociacijų veikla regionuose nėra pakankama, nors nevyriausybinių organizacijų yra pajėgios bendradarbiauti su kultūros įstaigomis ir kūrėjais, įgyvendinant regionų kultūros plėtros tikslus, sprendžiant socialines, ekonomines ir kitas problemas.

17. Uždaviniai tikslui įgyvendinti:

17.1. Sudaryti sąlygas kultūros srityje veikiančių asmenų tarptautiniam ir tarpregioniniam mobilumui, stiprinti Lietuvos regionuose veikiančių kultūros įstaigų ir

asociacijų bei lietuvių bendruomenių užsienyje sąveiką.

17.2. Skatinti regionų vietos kultūros plėtros, kultūrinio turizmo, švietimo, socialinių paslaugų integruotą teikimą, efektyviai išnaudojant vietos infrastruktūrą.

17.3. Skatinti regionų vietos kultūros išteklius išnaudojančias ekonomines veiklas, jų klasterizaciją ir sąveiką su kultūrine veikla.

18. Vertinimo kriterijai:

18.1. Atliktų galimybių studijų skaičius.

18.2. Tarptautinių kultūros projektų, įgyvendinamų bendradarbiaujant su lietuvių bendruomenėmis užsienyje, skaičius.

18.3. Įgyvendintų tarpdisciplininių eksperimentinių meno projektų skaičius.

18.4. Įgyvendintų tarptautinio ir tarpregioninio mobilumo projektų skaičius.

18.5. Mokslinių tyrimų, padedančių spręsti regionų kultūros plėtros problemas, skaičius.

18.6. Finansuotų „Kultūros sostinės“ projektų skaičius.

III. PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS IR LĖŠOS

19. Programos įgyvendinimą koordinuoja Kultūros ministerija.

20. Programos įgyvendinimo priemonės finansuojamos iš atitinkamų metų Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme atsakingiems vykdytojams patvirtintų bendrųjų asignavimų, ES struktūrinės paramos lėšų ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka gautų lėšų.

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos ūkio
ministerijos 2011-07-20
raštu Nr. (25.3-73)-3-4162

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos
švietimo ir mokslo
ministerijos 2011-08-12
raštu Nr. SR-3845

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos ir darbo
ministerijos 2011-10-19 raštu
Nr.(31.3-32)SD-6491

**REGIONŲ KULTŪROS PLĖTROS 2012–2020 METŲ PROGRAMOS
ĮGYVENDINIMO PRIEMONIŲ PLANAS 2012 –2014 METAMS**

Eil. Nr.	Uždaviniai	Priemonės	Atsakingi vykdytojai	Vykdymo terminas	Preliminarus lėšų poreikis tūkst. Lt		
					2012 m.	2013 m.	2014 m.
1 tikslas – Gerinti kultūrinės aplinkos ir paslaugų kokybę, prieinamumą regionuose, didinti jų patrauklumą vietos gyventojams, atvykstantiems svečiams ir turistams.							
1.	Gerinti kultūros tinklų (išteklių) išsidėstymą pagal aiškiai apibrėžtus kiekybinius ir kokybinius kriterijus regionuose, jų valdymo kokybę ir prieinamumą regionuose	1.1. Atlikti bandomuosius kultūros ir kūrybinių paslaugų savivaldybėse tyrimus, įvertinant viešojo ir verslo sektorių kultūros paslaugų teikėjus, ir parengti rekomendacijas	Kultūros ministerija	2012–2013 m.	100	100	–
		1.2. Parengti ir įgyvendinti viešojo sektoriaus kultūros įstaigų modernizavimo ir renovavimo programą	Kultūros ministerija	2012 m.	31 917	38 193	34 895
		1.3. Parengti rekomendacijas naujoviškos kultūros įstaigos pastato ir vidaus erdvių modernizavimui ir organizuoti jų pristatymus regionuose	Kultūros ministerija	2013 m.		50	50
2.	Išsaugoti ir aktualizuoti regionų kultūros paveldą stiprinant vietos kultūrinę savastį ir skatinant kultūrinį turizmą	2.1. Plėtoti ir kurti viešai prieinamus regionų skaitmeninius kultūros ir vietos informacijos telkinius (vartus, portalus ir pan.) skatinant viešojo ir verslo sektorių bendradarbiavimą	Kultūros ministerija	2012–2014 m.	100	100	100
		2.2. Rengti ir dalyvauti įgyvendinant nacionalines ir tarptautines Kultūros kelių programas	Kultūros ministerija, Kultūros paveldo departamentas, Ūkio ministerija	2012–2014 m.	500	500	500
3.	Užtikrinti efektyvų kultūros įstaigų valdymą, tobulinant kultūros srities teisinį reguliavimą ir	3.1. Sudaryti tarpinstitucinę tarybą regionų kultūros plėtrai koordinuoti	Kultūros ministerija	2013 m.	–	–	–

Eil. Nr.	Uždaviniai	Priemonės	Atsakingi vykdytojai	Vykdymo terminas	Preliminarus lėšų poreikis tūkst. Lt		
					2012 m.	2013 m.	2014 m.
	finansavimo viešojo ir privataus sektorių lėšomis sąlygas						
		3.2. Parengti regionų kultūros ir meno tarybų nuostatus ir įsteigti tarybas	Kultūros ministerija	2012 m.	–	–	–
		3.3. Organizuoti mokymus kultūros įstaigų ir organizacijų vadovams bei specialistams apie privataus sektoriaus lėšų pritraukimo galimybes	Kultūros ministerija	2013–2014 m.	–	60	60
		3.4. Valstybės ir savivaldybių sutarčių pagrindu įgyvendinti regionų kultūros plėtros programas	Kultūros ministerija	2013 m.	–	1000	2000
		3.5. Nustatyti viešojo sektoriaus kultūros įstaigų veiklos vertinimo kokybinius kriterijus.	Kultūros ministerija	2012 m.	20	20	20
4.	Sukurti veiksmingą kultūros specialistų tęstinio mokymo ir atestavimo sistemą	4.1. Parengti ir patvirtinti viešųjų bibliotekų specialistų pagrindinių kompetencijų ir tęstinio mokymo programų rengimo tvarkos aprašą	Kultūros ministerija	2012 m.	–	–	–
		4.2. Rengti ir vykdyti viešųjų bibliotekų specialistų mokymus pagal sukurtas ir (ar) pritaikytas tęstinio mokymo programas	Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, apskričių viešosios bibliotekos	2012–2014 m.	100	300	500
		4.3. Sukurti kultūros darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo modelį ir parengti naujas kvalifikacijos tobulinimo programas ir jas vykdyti	Kultūros ministerija	2012 m.	400	700	700
		4.4. Išanalizuoti kultūros specialistų atestacijos būklę ir, reikalui esant, pakeisti teisės aktus, reglamentuojančius atestaciją	Kultūros ministerija	2012 m.	–	–	–
		4.5. Parengti ir	Kultūros	2013 m.	–	20	50

Eil. Nr.	Uždaviniai	Priemonės	Atsakingi vykdytojai	Vykdymo terminas	Preliminarus lėšų poreikis tūkst. Lt		
					2012 m.	2013 m.	2014 m.
		įgyvendinti naujų lyderių ugdymo kultūros sektoriuje programą	ministerija				
2 tikslas. Skatinti regionines kultūros iniciatyvas ir kūrybinę raišką, didinant socialinį ir kultūrinį kapitalą regionuose, plėtojant bendruomeniškumą, pilietiškumą bei socialinę sanglaudą.							
1.	Sudaryti regionuose vienodas sąlygas žmogui ir įvairioms visuomenės grupėms dalyvauti kultūrinėje veikloje, ugdyti kultūrinį ir socialinį kapitalą, plėtojant kultūrinės savasties gyvybingumą, kultūros formų naujumą ir įvairovę	1.1 Parengti jaunų kultūros specialistų rezidencijos finansavimo tvarką	Kultūros ministerija	2012 m.	–	–	–
		1.2. Kaupti informaciją apie inovacijas (technologines, metodikos, valdymo ir kt.) kultūros įstaigose ir rekomenduoti jas pritaikyti kitose viešojo sektoriaus kultūros įstaigose	Kultūros ministerija	2013–2014 m.	–	100	100
		1.3. Parengti tarpbibliotekinio skolinimo paslaugų kompensavimo viešosioms bibliotekoms tvarką	Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija	2013–2014 m.	–	100	100
		1.4. Parengti rekomendacijas ir finansuoti viešojo sektoriaus kultūros įstaigų interneto svetainių pritaikymą neįgaliesiems, kitakalbiamis vartotojams ir mobiliems įrenginiams	Kultūros ministerija	2013–2014 m.	–	100	100
		1.5. Finansuoti kultūrinę ir socialinę atskirtį mažinančius projektus	Kultūros ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	2012–2014 m.	400	1000	1000
		1.6. Organizuoti mokymus, kaip vystyti	Kultūros ministerija,	2013–2014 m.	–	20	20

Eil. Nr.	Uždaviniai	Priemonės	Atsakingi vykdytojai	Vykdymo terminas	Preliminarus lėšų poreikis tūkst. Lt		
					2012 m.	2013 m.	2014 m.
		savanorystę kultūros srityje, įtraukiant jaunimą, bedarbius, vyresnio amžiaus asmenis ir kitas socialines grupes į kultūrinę veiklą	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija				
		1.7. Finansuoti bendrus tautinių bendrijų nevyriausybinių organizacijų ir regionų kultūros įstaigų projektus, skatinančius kultūrinę integraciją ir abipusį pažinimą	Kultūros ministerija	2012–2014 m.	500	500	500
		1.8. Išanalizuoti e. knygų ir kitų kūrinių prieigos elektroninėmis priemonėmis galimybes regionų gyventojams	Kultūros ministerija	2013 m.	–	10	–
		1.9. Sukurti ir įgyvendinti kultūros įstaigose gyventojų mokymosi visą gyvenimą programas, susijusias su informacinio, technologinio ir medijų raštingumo ugdymu, skaitmenine ir socialine bedarbių, neįgaliųjų ar kitaip atskirtųjų integracija, skatinančias partnerystę su kitomis suinteresuotomis institucijomis	Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija	2013–2014 m.	–	100	100
2.	Plėtoti kultūros renginių ir programų mobilumą į regionus ir tarp regionų, atsižvelgiant į regionų ypatumus ir skatinant naudoti tradicines ir netradicines erdves	2.1. Valstybės ir savivaldybių sutarčių pagrindu finansuoti kultūrinės veiklos, skatinančios profesionalaus meno sklaidą regionuose, projektus	Kultūros ministerija	2013–2014 m.	–	600	600
		2.2. Išanalizuoti nuolat vykstančių tęstinių kultūros renginių sklaidos ir finansavimo iš valstybės biudžeto rezultatus ir parengti	Kultūros ministerija	2013–2014 m.			

Eil. Nr.	Uždaviniai	Priemonės	Atsakingi vykdytojai	Vykdymo terminas	Preliminarus lėšų poreikis tūkst. Lt		
					2012 m.	2013 m.	2014 m.
		renginių – švyturių – išsidėstymo regionuose žemėlapi					
3 tikslas. Skatinti tarptautinį, tarpregioninį, tarpinstitucinį bendradarbiavimą, sudarant sąlygas panaudoti kultūros procesus šalies ekonominei ir socialinei pažangai.							
1.	Sudaryti sąlygas kultūros srityje veikiančių asmenų tarptautiniam ir tarpregioniniam mobilumui, stiprinti Lietuvos regionuose veikiančių kultūros operatorių ir lietuvių bendruomenių užsienyje sąveiką	1.1. Atlikti menininkų mainų rezidencijų infrastruktūros galimybių studiją	Kultūros ministerija	2012 m.	50	–	–
		1.2. Sukurti ir įgyvendinti bandomąjį projektą „Menas – žmogaus gerovei“, jo pagrindu apibendrinti patirtį ir parengti metodines rekomendacijas	Kultūros ministerija, Švietimo ir mokslo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Sveikatos apsaugos ministerija	2012 m.	100		
		1.3. Finansuoti regionų kultūros įstaigų, meno kūrėjų ir lietuvių bendruomenių užsienyje bendrus projektus	Kultūros ministerija	2013–2014 m.	–	400	400
		1.4. Remti inovatyvius tarpdisciplininius, interaktyvius, eksperimentinius meno projektus, skatinančius vietinį turizmą ir motyvuojančius įvairaus amžiaus žmones, vietas ir regionų kultūrą	Kultūros ministerija	2012–2014 m.	100	150	200
2.	Skatinti regionų vietos kultūros plėtros, kultūrinio turizmo, švietimo, socialinių paslaugų integruotą teikimą, efektyviai išnaudojant vietos infrastruktūrą	2.1. Finansuoti tarptautinio ir tarpregioninio mobilumo projektus	Kultūros ministerija	2013–2014 m.	–	500	500

Eil. Nr.	Uždaviniai	Priemonės	Atsakingi vykdytojai	Vykdyimo terminas	Preliminarus lėšų poreikis tūkst. Lt		
					2012 m.	2013 m.	2014 m.
3.	Skatinti regionų vietos kultūros išteklius išnaudojančias ekonomines veiklas, jų klasterizaciją ir sąveiką su kultūrine veikla.	3.1. Finansuoti projektą „Lietuvos kultūros sostinė“ stiprinant kultūrinės ir ekonominės veiklos sąsajas	Kultūros ministerija	2012–2014 m.	100	200	300
		3.2. Atlikti tyrimą apie ekonominės ir kultūrinės veiklos regionuose sąveiką ir plėtros galimybes	Kultūros ministerija	2013 m.	–	70	–
		3.3. Finansuoti mokslinius tyrimus, padedančius įgyvendinti regionų kultūros plėtros tikslus ir spręsti regionų kultūros bei socialines problemas	Kultūros ministerija	2013–2014 m.	–	150	150
				Iš viso: 125 235	34 387	45 043	42 945
				Iš viso be investicijų 20 230	2 470	6 850	8 050

**REGIONŲ KULTŪROS PLĖTROS 2012–2020 METŲ PROGRAMOS VERTINIMO
KRITERIJAI**

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir mato vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Įgyvendinanti institucija
		2014-ųjų	2017-ųjų	2020-ųjų	
1.	1 tikslas: Gerinti kultūrinės aplinkos ir paslaugų kokybę, prieinamumą regionuose, didinti jų patrauklumą vietos gyventojams, atvykstantiems svečiams ir turistams.				
	Pakitęs visuomenės kultūrinės aplinkos ir paslaugų kokybės vertinimas proc.	30 proc.	60	75	Kultūros ministerija
1.1.	1 tikslo 1 uždavinys: Gerinti kultūros tinklų (išteklių) išsidėstymą pagal aiškiai apibrėžtus kiekybinius ir kokybinius kriterijus regionuose, jų valdymo kokybę ir prieinamumą regionuose				
	Savivaldybių, kuriose veikia pertvarkyta kultūros infrastruktūra, skaičius	15	30	60	Kultūros ministerija
	Įgyvendintų infrastruktūros plėtros projektų skaičius	38	70	100	Kultūros ministerija
	1 tikslo 2 uždavinys: Išsaugoti ir aktualizuoti regionų kultūros paveldą stiprinant vietos kultūrinę savastį ir skatinant kultūrinį turizmą				
	Regionų skaitmeninių kultūros ir vietos informacijos telkinių skaičius	3	7	10	Kultūros ministerija
	Įgyvendintų projektų ir programų skaičius	3	12	20	Kultūros ministerija, Ūkio ministerija
	1 tikslo 3 uždavinys: Užtikrinti efektyvų kultūros įstaigų valdymą, tobulinant kultūros srities teisinį reguliavimą ir finansavimo viešojo ir privataus sektorių lėšomis sąlygas				
	Pakeistų teisės aktų skaičius	7	2	4	Kultūros ministerija
	Įgyvendintų bendrų regionų kultūros, švietimo ir socialinių paslaugų bei verslo projektų skaičius	5	7	10	Kultūros ministerija
	1 tikslo 4 uždavinys: Sukurti veiksmingą kultūros specialistų tęstinio mokymo ir atestavimo sistemą				
	Parengtų kvalifikacijos tobulinimo ir tęstinio mokymo programų skaičius	5	3	4	Kultūros ministerija, Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, apskričių viešosios bibliotekos
	Kvalifikaciją įgijusių ar patobulinusių specialistų procentas	20	35	50	Kultūros ministerija
	Parengtų teisės aktų skaičius	4	2	2	Kultūros ministerija
2.	2 tikslas: Skatinti regionines kultūros iniciatyvas ir kūrybinę raišką, didinant socialinį ir kultūrinį kapitalą regionuose, plėtojant bendruomeniškumą, pilietiškumą bei socialinę sanglaudą.				
	Padidėjusi žmonių, dalyvaujančių kultūrinėje veikloje bei teigiamai vertinančių kultūros ir laisvalaikio paslaugas mieste ir kaime, dalis proc.	30	50	75	Kultūros ministerija
2.1.	2 tikslo 1 uždavinys: Sudaryti regionuose vienodas sąlygas žmogui ir įvairioms visuomenės grupėms dalyvauti kultūrinėje veikloje, ugdyti kultūrinį ir socialinį kapitalą, plėtojant kultūrinės savasties gyvybingumą, kultūros formų naujumą ir įvairovę				
	Parengtų teisės aktų skaičius	2	1	1	Kultūros ministerija
	Interneto svetainių, pritaikytų neįgaliesiems,	15	50	75	Kultūros ministerija

Eil. Nr.	Tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų pavadinimai ir matavimo vienetai	Vertinimo kriterijų reikšmės			Įgyvendinanti institucija
		2014-ųjų	2017-ųjų	2020-ųjų	
	kitakalbiams vartotojams bei mobiliems įrenginiams įstaigose procentas				
	Kultūrinėje veikloje dalyvaujančių kitakalbių Lietuvos gyventojų dalis proc.	30	40	60	Kultūros ministerija
	Finansuotų kultūrinę ir socialinę atskirtį mažinančių ir kultūrinį pažinimą skatinančių projektų skaičius	250	270	300	Kultūros ministerija Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
	2 tikslas 2 uždavinys: Plėtoti kultūros renginių ir programų mobilumą į regionus ir tarp regionų, atsižvelgiant į regionų ypatumus ir skatinant naudoti tradicines ir netradicines erdves				
	Profesionalaus meno vystymo ir sklaidos regionuose projektų ir edukacinių programų skaičius	100	150	200	Kultūros ministerija
	Sudarytų valstybės ir savivaldybių kultūrinio bendradarbiavimo sutarčių skaičius	15	25	40	Kultūros ministerija, savivaldybės
	Nustatytų regionuose kultūros renginių – švyturių skaičius	25	45	60	Kultūros ministerija
3.	3 tikslas: Skatinti tarptautinį, tarpregioninį, tarpinstitucinį bendradarbiavimą, sudarant sąlygas panaudoti kultūros procesus šalies ekonominei ir socialinei pažangai.				
	Kultūros projektų poveikis regionų ekonominei ir socialinei pažangai (pritraukta lėšų, sukurta darbo vietų, suaktyvėjęs kultūrinis turizmas)	15 proc.	20 proc.	40 proc.	Kultūros ministerija
3.1.	3 tikslo 1 uždavinys: Sudaryti sąlygas kultūros srityje veikiančių asmenų tarptautiniam ir tarpregioniniam mobilumui, stiprinti Lietuvos regionuose veikiančių kultūros operatorių ir lietuvių bendruomenių užsienyje sąveiką				
	Atliktų galimybių studijų skaičius	1			Kultūros ministerija
	Tarptautinių kultūros projektų, įgyvendinamų bendradarbiaujant su lietuvių bendruomenėmis užsienyje, skaičius	10	20	35	Kultūros ministerija
	Įgyvendintų tarpdisciplininių eksperimentinių meno projektų skaičius	20	25	25	Kultūros ministerija
3.2.	3 tikslo 2 uždavinys: Skatinti regionų vietos kultūros plėtros, kultūrinio turizmo, švietimo, socialinių paslaugų integruotą teikimą, efektyviai išnaudojant vietos infrastruktūrą				
	Įgyvendintų tarptautinio ir tarpregioninio mobilumo projektų skaičius	10	15	30	Kultūros ministerija
4.	3 tikslo 3 uždavinys: Skatinti regionų vietos kultūros išteklius išnaudojančias ekonomines veiklas, jų klasterizaciją ir sąveiką su kultūrine veikla.				
	Mokslinių tyrimų, padedančių spręsti regionų kultūros plėtros problemas, skaičius	2	5	8	Kultūros ministerija
	Finansuotų „Kultūros sostinės“ projektų skaičius	3	3	3	Kultūros ministerija